

Handläggare: Inger Jacobsson
Tfn: 0850803346

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

7. Yttrande över skrivelse om åtgärdsplan för säkrare skolor

Dnr: 322- 1946/2005

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutar att som yttrande över skrivelsen lämna detta tjänsteutlåtande.

Jack Kindberg
Stadsdelsdirektör

Cathrine Önnestam
Avdelningschef

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för barn och ungdom i samarbete med stadsdelens rektorer. Synpunkter har inhämtats från de fackliga organisationerna vid möte med samverkansgrupp den 19 augusti 2005.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, för yttrande senast 2005-09-30, remitterat en skrivelse från Mikael Söderlund om åtgärdsplan för säkrare skolor. Skrivelsen har samtidigt remitterats till SLK, Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i Enskede-Årsta, Vantör och Bromma.

I skrivelsen föreslår Mikael Söderlund att Utbildningsnämnden får i uppdrag att upprätta en åtgärdsplan för säkrare skolor som skulle ge skolan bättre möjlighet att värna sin verksamhet genom att t ex ”hänvisa till bemannad entré, införa kodlås eller videokameror”. Vidare föreslås i skrivelsen att rektor skall åläggas att polisanmäla våldsbrott samt att tydligare regler upprättas för vad som är skolpersonalens skyldigheter och möjligheter i händelse av våldsamheter eller skadegörelser inom skolan.

Som exempel på att våld och vandalisering ökar i landets skolor anger Söderlund bl a händelserna på Hjulstaskolan i maj 2005 och en BRÅ-undersökning där många niondeklassare uppgett att de utsatts för våld i skolan.

Förvaltningens synpunkter

I Spånga-Tensta bedrivs brottsförebyggande arbete i samverkan mellan Barn och Ungdomsavdelningen, personal i skola och fritidsverksamhet, föreningsliv, föräldrar, polisen och stadsdelens lokala BRÅ-samordnare. Man bygger upp ett kontaktnät och ordnar aktiviteter i området med vuxna som finns i barnens och ungdomarnas vardagsmiljöer. Polisens medverkan möjliggörs genom den så kallade Järvasatsningen där tre poliser, placerade i Rinkeby, har uppgiften att i det brottsförebyggande arbetet samarbeta med olika verksamheter i hela Järvaregionen. Det brottsförebyggande arbetet bör vara ett gemensamt ansvar för boende och olika verksamheter i närområdet och inte en fråga för enbart polisen och skolan.

I stadsdelens skolor satsas medvetet på arbetet för att öka tryggheten. Som exempel kan nämnas de så kallade Änglarna på Hjulstaskolan, utvalda elever som genomgår särskild utbildning och bl a får i uppdrag att aktivt

förebygga våld. Olika projekt finns också för att aktivera föräldrar i skolan, då det är vår erfarenhet att ökad föräldradeltagelse ger ett lugnare skolklimat. Ytterligare exempel är nätverksgrupper vid enskilda skolenheter som gemensamt kartlägger och finner lösningar på problem som kan uppstå bland skolans elever både under skoldagen och på fritiden.

Förvaltningen instämmer med Mikael Söderlund i det avseendet att det inte får finnas skilda rättssystem i samhället. Det som är brottsligt utanför skolan är brottsligt också innanför skolans väggar. Praxis inom stadsdelen är att rektor polisanmäler vid misstanke om brott inom skolan. Den rutinen gör att polisen, som har ansvaret att utreda brott, även gör bedömningen om händelsen är att betrakta som brottslig. Därmed undviks även risken att från skolans sida göra olika bedömningar för olika elever.

Vi menar dock att det finns skäl att efterfråga tydligare lagstiftning beträffande rektors plikt att göra polisanmälan vid brottsmisstanke. Det bör även klargöras vad skolans personal har för skyldigheter och möjligheter att agera i situationer där brott misstänks ha ägt rum. I Utbildnings- och kulturdepartementets *Utkast till lagrådsremiss med förslag till ny skollag m.m.* kap 9.3.1-2.(2005-06-20) framgår att ett förtydligande i skollagen är att vänta. ”Regeringen instämmer i kommitténs grundläggande synsätt att rektors och lärares skyldighet att skapa en trygg skolmiljö för alla elever skall förtydligas i skollagen.” Regeringen föreslår också att ”det i skollagen införs bestämmelser om rektors och lärares möjligheter att i en akut situation vidta nödvändiga åtgärder för att värna elevernas trygghet och arbetsro.”

Skolans personal ska inte agera poliser, men ett gott samarbete med polisen är önskvärt och uppskattat av rektorer och övrig skolpersonal. Ett sådant samarbete underlättas av Järvasatsningen. Denna organisation är inte permanent men helt nödvändig för att polisen ska ha möjlighet att samarbeta med skolorna. Ökade resurser för den verksamheten skulle ytterligare underlätta kontakterna mellan skolans personal och polisen.

Beträffande skolans entréer anser vi det önskvärt att vid skolans huvudentré kunna placera en bemannad reception eller liknande för att bättre kontrollera vilka som går in i skolan, men också för att kunna erbjuda bättre service till de besökare som har ärenden i skolan. Tre av stadsdelens skolor är ombyggda för att uppnå detta. Spånga-Tensta värnar den öppna skolan med tillgänglig personal som möjliggör det mänskliga mötet. Vi vill sålunda inte, under skoldagen, införa låsta ytterdörrar, vakter eller bevakningskameror i lokalerna. Vi menar att sådana åtgärder motverkar möten och dialog och därför skapar en ökad otrygghetskänsla, samtidigt som det ej är möjligt att bygga och bevaka skolor så det blir

omöjligt för obehöriga att ta sig in. Däremot anser vi att bevakningskameror under den tid på dygnet då skolan ej bedriver verksamhet skulle vara ett medel i arbetet att minska inbrott och vandalisering.

Elevernas skåp är till för att förvara skolmaterial och är enligt JO inte förvaringsutrymmen som är slutna i förhållande till skolledningen. Redan idag finns möjlighet att be eleven öppna skåpet för att kunna kontrollera innehållet om man misstänker att något ej tillåtet förvaras där. Skolan kan upprätta kontrakt för elevernas disponering av skåpen som gör det klart att så kan ske och att skolledningen har rätt att öppna skåpen om eleven ej öppnar vid tillsägelse.

Förvaltningen önskar inte en kommunal centralt upprättad åtgärdsplan för säkrare skolor. Vi menar att det är viktigt att varje skola, utifrån en tydligare skollag, får utforma sin egen plan med rutiner för hur man ska värna elevernas trygghet och studiero. I utformandet av dessa rutiner bör även elever och föräldrar göras delaktiga.